

ETL

Elintarviketeollisuus

Mitä teemme?

Ajankohtaista

Aineistot

Jäsenet

Elintarvikepäivä

Kuva: Vaasan

Etusivu

» [Ajankohtaista](#)

» [Tiedotteet](#)

» [Katsaus elintarvikevientiin vuonna 2019](#)

12.03.2020

KATSAUS ELINTARVIKEVIENTIIN VUONNA 2019

Elintarvikeviennissä nähtiin ilahduttava 13 prosentin kasvu viime vuonna. Alan yritysten liikevaihto kasvoi viennissä ripeämmin kuin liikevaihto kotimaassa, ja myös viennin arvo kasvoi.

Vuosi oli käännteentekevä elintarvikkeiden ulkomaankaupan kauppataaseelle, jonka heikkeneminen pysähtyi ensi kertaa vuosikymmeniin. Tilastot osoittivat lisäksi, että valtaosa elintarvikeviennin arvonnalisästä jää Suomeen – käyttäähän ala runsaasti kotimaisia tuotantopanoksia.

Elintarvikeviennin suurimmat kohdemaat olivat Ruotsi, Viro ja Saksa. Toimialoista suurimmat viejät olivat meijeriteollisuus ja juomateollisuus.

Suhdannekuva vakaa, koronavirus aiheuttaa epävarmuutta

Elintarviketeollisuuden suhdannekuva oli muuta elinkeinoelämää parempi vielä vuoden 2019 lopussa. Kevättä kohti mentäessä tilanne on yhä keskimääräistä parempi, joskin alan arviot suhdanteiden kehittymisestä ovat heikentyneet vuodenvaihteen jälkeen.

Tuotanto-odotukset ovat olleet hieman myönteisemmät kuin toteutuneessa kehityksessä. Pääsääntöisesti ja kevään muiden ruokasesonkien lähestyessä tuotannon ennakoita kohentuvan hienokseltaan.

Elintarviketeollisuudessa yritysten luottamus oli helmikuussa hieman paremmalla tasolla kuin teollisuudessa keskimäärin.

Verkostoituneessa taloudessa globaalit ilmiöt, tuoreimpana koronaviruksen aiheuttama epävarmuus, vaikuttavat myös elintarviketeollisuuteen. Virus on esimerkiksi hidastanut logistisia toimitusketjuja ja edellyttänyt yrityksiltä raaka-aineiden ja muiden tuotantopanosten vaihtoehtoisten hankintakanavien etsimistä ja käyttämistä. Yritysten mukaan tilauksia on myös peruttu ja asiakastapaamiset ovat vähentyneet.

Koronaviruksen **arvioidaan** vaikuttavan laajasti maailmantalouteen. Vielä on kuitenkin liian aikaista laskea, millaisia vaikutukset olisivat elintarviketeollisuuden kasvuun, kysyntään, työpaikkoihin tai vientiin.

Vientiliikevaihto kasvoi ripeämmin kuin kotimaan liikevaihto

Viennin osuus koko ruoka- ja juomateollisuuden liikevaihdosta on noin 16 prosenttia. Tullitilastojen mukaan vuonna 2019 Suomesta vietiin elintarvikkeita 1,75 miljardilla eurolla. Viennin arvo kasvoi selvästi, 13 prosenttia, edelliseen vuoteen verrattuna, jolloin se oli 1,6 miljardia euroa.

Euroissa mitattuna myös elintarvikkeiden tuonti kasvoi, mutta vähemmän kuin vienti. Viime vuonna elintarvikkeita tuotiin Suomeen 4,7 miljardilla eurolla, kun arvo oli edellisenä vuonna 4,6 miljardia euroa.

Myös määrällä mitattuna elintarvikkeiden vienti kasvoi. Ruokia ja juomia vietiin viime vuonna 16 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Tuonnin määrä sen sijaan kasvoi vain niukasti eli pari prosenttia.

Ilahduttavaa on, että elintarvikeyritysten vientiliikevaihto ponnisti reippaasti ylöspäin. Se saavutti saman tason, jolla oltiin vuonna 2014 eli ennen elintarvikementtiä rajusti pudottaneita Venäjä-pakotteita. Liikevaihto kasvoi viennissä huomattavasti nopeammin kuin liikevaihto kotimaassa.

Toimialoista suurimmat vientiliikevaihdon kasvuluvut nähtiin lihanjalostuksessa, mylly- ja tärkkelystuotteiden valmistuksessa sekä toimialaluokassa muiden elintarvikkeiden valmistus, johon luetaan muun muassa sokeri, makeiset, kahvi ja tee, mausteet, maustekastikkeet sekä valmisateriat ja -ruuat. Nämä ovat tyypillisesti pitkälle jalostettuja brändituotteita, jotka on suunnattu kuluttajamarkkinoille.

Kauppataseen heikkeneminen taittui vihdoin

Elintarvikkeiden kauppataseen alijäämä on kasvanut tasaisesti 1990-luvun puolivälistä alkaen. Tase on luontaisesti alijäämäinen, sillä kaikkia välttämättömiä raaka-aineita elintarvikkeiden tai eläinten rehujen valmistukseen ei ole saatavilla Suomesta. Vuosien myötä myös kuluttajille tarjottava tuotevalikoima on kehittynyt tuonnissa.

Vuonna 2019 kauppataseessa tapahtui kuitenkin käänne, kun sen alijäämä supistui ensi kertaa vuosikymmeniin. Tase kaventui reilut kolme prosenttia eli noin 80 miljoonaa euroa vuodentakaiseen verrattuna.

Tuoteryhmäkohtaisesti erot tuonnin ja viennin tasapainossa ovat suuret. Esimerkiksi alkoholijuomien, juuston ja rehuseosten kauppatase on vahvasti negatiivinen, kun taas esimerkiksi jogurtin tase on tasapainoisempi. Sianlihan kauppatase on ylijäämäinen eli sen vientikysyntä on suurempaa kuin tuontituotteiden kysyntä Suomessa.

Elintarvikeviennin arvonlisästä valtaosa jää Suomeen

Suomessa elintarviketeollisuudella on tehdasteollisuuden toimialoista suurin välillinen työllisyysvaikutus. Yksi työpaikka elintarviketeollisuudessa tuottaa muualle yhteiskuntaan kolme työpaikkaa. Myös alan investoinnit kohdistuvat valtaosin kotimaahan, mikä lisää alan merkitystä taloudellisen arvonlisän tuottajana.

Huomionarvoista on, että elintarvikeviennin arvonlisästä valtaosa eli noin kolme neljäsosaa (74 prosenttia) jää Suomeen. Ala pärjää toimialojen vertailussa keskimääräistä paremmin, koska se käyttää runsaasti kotimaisia väli tuotteita. Kotimaisen arvonlisäyksen osuus viennissä on tehdasteollisuuden toimialoilla tyypillisesti 60–70 prosenttia.

Elintarvikeviennin kansantaloudellinen merkitys on siis suurempi kuin perinteiset bruttovientiluvut antavat ymmärtää.

Maitotaloustuotteet ja juomat vientikärkinä

Elintarviketeollisuuden toimialoista eniten vievät meijerialan yritykset eli maitosektori. Sen vuoksi maitotaloustuotteet hallitsivat viime vuonna edellisuoden tapaan Suomen elintarvikeviennin ja olivat viennin suurin päätuoteryhmä reilun 24 prosentin osuudellaan. Vuonna 2018 osuus oli jokseenkin yhtä suuri.

Toiseksi suurin viejäala oli juomateollisuus. Sen osuus koko viennistä oli reilut kymmenen prosenttia (edellisvuonna runsaat 11 prosenttia). Tuoreen ja jalostetun kalan osuus kokonaisviennistä oli 9 prosenttia (edellisvuonna 11 prosenttia). Kalan vientilukuihin vaikuttaa voimakkaasti se, että norjalaista lohta viedään Suomen kautta runsaasti etenkin EU-maihin.

Neljännellä tilalla vientitoimialana oli lihanjalostus lähes yhdeksän prosentin osuudellaan kokonaisviennistä (osuus edellisvuonna hieman alle seitsemän prosenttia).

Naapurimaat merkittävässä roolissa

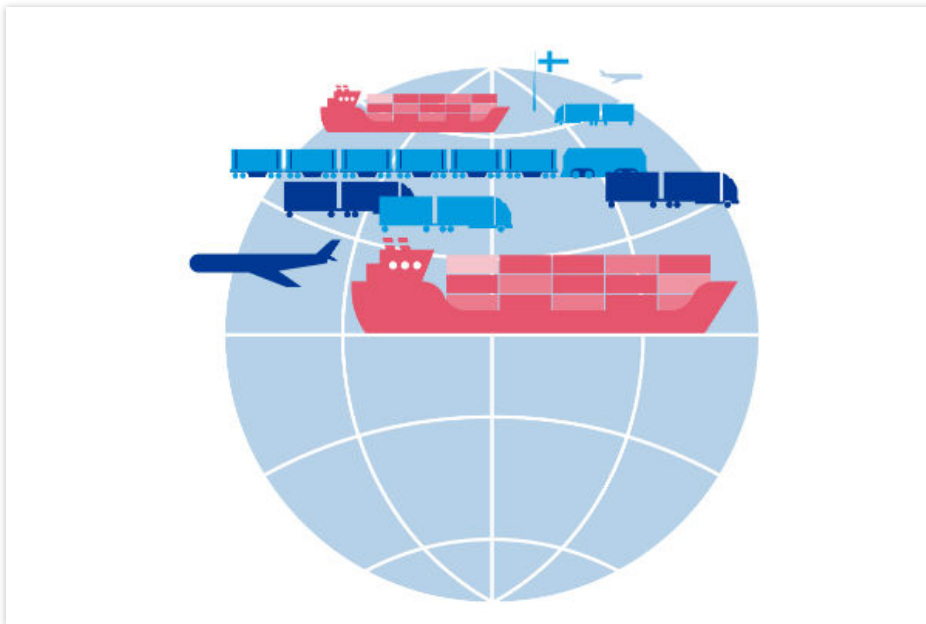
Suomen naapurimaat ovat elintarvikeviennissä isossa roolissa. Suurimman kohdemaan paikkaa piti viime vuonna yhä Ruotsi, jonne päättyi runsaat 19 prosenttia viennistä. Ruotsin osuus jopa vahvistui hieman edellisestä vuodesta. Kakkoskilalla vientimaana oli Viro vähän alle kahdeksan prosentin osuudellaan (edellisvuonna hieman yli kahdeksan prosenttia) ja kolmostilalla Saksa lähes seitsemän prosentin osuudellaan (edellisvuonna alle kuusi prosenttia).

Neljänneksi tärkein vientimaa oli viime vuonna Venäjä, jonka osuus pieneni edellisvuoden noin kuudesta prosentista selvästi alle kuuteen prosenttiin. Viidennelle tilalle sijoittunut Kiina sitä vastoin kasvatti edellisen vuoden kolmen prosentin vientiosuutensa viiteen prosenttiin. Seuraavat maat viennin kymmenen kärjessä -listalla olivat Ranska, Tanska, Alankomaat, Puola ja Norja.

Viiden suurimman vientimaan osuus kokonaisviennistä oli viime vuonna noin 45 prosenttia. Vientialueena EU on edelleen Suomelle ylivoimaisesti tärkein, sillä sinne päättyy lähes kaksi kolmasosaa elintarvikeviennistä.

Lue lisää:

- [ETL:n tiedote Elintarvikementin hyödyttää Suomea enemmän kuin vientiluvut osoittavat](#)
- [Tietografiikkaa elintarvikkeiden viennistä vuonna 2019](#) (pdf)
- [Helsingin Myllyn Niklas Kumlin: B-to-b-tuotteet ovat tärkeä osa elintarvikementin](#)
- [Blogikirjoitus: Elintarvikementin lisäarvo kertyy useasta lähteestä](#)
- [EK:n pääekonomisti Penna Urrila: Koronavirus hävittää talousennusteiden desimaalit](#)

Jaa 0

Twiittaa

[» Takaisin](#)